

Aan: 5.1.2e 5.1.2e GO Maastricht
Van: Kennisgroep Bijzondere Winstbepalingen VPB
Betreft: Regeling functionele valuta; artikel 7 lid 5 Wet VPB 1969
Datum: 11 februari 2019

1. VRAAG

Volgens het beleidsbesluit (hierna het besluit) over de Regeling functionele valuta (hierna RFV) vereist de RFV onder andere dat de commerciële jaarrekening wordt opgesteld in de functionele valuta en dat dit wordt gerechtvaardigd door de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep¹. Volgens de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RVJ) betekent het begrip functionele valuta "de valuta van de economische omgeving waarin de rechtspersoon actief is"². Moet deze RVJ uitleg van het begrip functionele valuta ook in dit geciteerd besluitonderdeel worden toegepast, zodat de inspecteur:

- a. zowel toetst of de commerciële jaarrekening wordt opgesteld in "de valuta van de economische omgeving waarin de rechtspersoon actief is";
- b. als daarnaast ook toetst of dit wordt gerechtvaardigd door de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep?

2. ANTWOORD

Nee, de RFV eist niet dat de andere geldeenheid waarom wordt verzocht ook de functionele valuta is als bedoeld in de RVJ. De RFV verwijst enkel naar de eis van artikel 362, zevende lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek dat de andere geldeenheid wordt gerechtvaardigd door de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep. Een aanvullende eis is niet beoogd. Niet door de RFV en ook niet door het besluit. Dit blijkt uit de totstandkomingsgeschiedenis van zowel het RFV als het besluit.

3. TOELICHTING

a. FEITEN

NV is een naar Nederlands recht opgerichte tophoudster van het C concern en beursgenoteerd aan de NASDAQ. NV (moeder FE) doet aangifte in euro. NV rapporteert daarnaast aan de NASDAQ in USD. De NL gevestigde dochtermaatschappijen opereren in een EURO omgeving.

67 Awr

Partijen gaan ervan uit dat alle vennootschappen dezelfde valuta moeten hanteren om een FE VPB te kunnen vormen tussen NV en al haar dochtervennootschappen. Vandaar dat belanghebbende verzoekt om voor alle vennootschappen een functionele valutabeschikking af te geven met USD als functionele valuta. Dit ondanks het feit dat de meeste vennootschappen in een euro omgeving opereren.

67 Awr

¹ 14-02-2017, nr. 2017-1187, onderdeel 2

² Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (middelgrote en grote rechtspersonen), 940, Begrippen:

67 Awr

67 Awr

De adviseur betoogt dat de Nederlandse dochtervennootschappen deel uitmaken van een internationale groep met een moedermaatschappij waarvan de geconsolideerde jaarrekening wordt opgemaakt in USD. De internationale vertakking van de groep rechtvaardigt dan ook dat de jaarrekeningen van de Nederlandse dochtervennootschappen op grond van artikel 362, lid 7, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek worden opgemaakt in USD. Voor de toepassing van artikel 362, lid 7, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek is het bestaan van de internationale vertakking van de groep op zichzelf immers voldoende om de jaarrekening in een andere geldeeenheid dan de euro op te stellen. De adviseur is van mening dat daarmee wordt voldaan aan de eisen voor het afgeven van een functionele valutabeschikking.

De inspecteur is van mening dat in casu de presentatievaluta afwijkt van de functionele valuta waardoor op basis van het besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 14 februari 2017, nr. 2017-1187 niet aan de eisen voor het afgeven van beschikking functionele valuta wordt voldaan.

b. BESCHOUWING

Allereerst zal beschreven worden wat het verschil is tussen de functionele valuta en de presentatie valuta. Vervolgens wat de wetgever heeft opgenomen en bedoeld in de Regeling functionele valuta (RFV).

Het onderscheid tussen de functionele valuta en de presentatievaluta komt voort uit het jaarrekeningenrecht. Deze begrippen worden als volgt gedefinieerd in *Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (middelgrote en grote rechtspersonen)*, 940, Begrippen:

- Functionele valuta: De functionele valuta is de valuta van de economische omgeving waarin de rechtspersoon actief is.
- Presentatievaluta: De valuta waarin de jaarrekening wordt gepresenteerd.

In de wettelijke bepaling van artikel 7, lid 5 Wet Vpb waarin wordt verwezen naar de Regeling functionele valuta (RFV) wordt gesproken over “een andere geldeeenheid dan de euro”. Bij de totstandkoming van de Regeling Functionele Valuta (RFV) is aansluiting gezocht bij het Nederlands jaarrekeningenrecht.

MvT, *Kamerstukken II* 1996/97, 24 696, p. 14, V-N 1996, p. 1743.

“Zoals gezegd, zal in de ministeriële regeling nader worden uitgewerkt in welke gevallen de belastingplichtige zijn winst mag berekenen in een andere geldeeenheid dan de gulden. Mijn gedachten gaan er naar uit aan te sluiten bij het jaarrekeningenrecht, dat regels geeft voor de gevallen waarin het is toegestaan de jaarrekening of de geconsolideerde jaarrekening op te stellen in die andere geldeeenheid.

In de ministeriële regeling zullen voorts nadere regels worden gesteld ten aanzien van een aantal praktische aspecten, zoals de koersen die moeten worden gehanteerd voor het omrekenen van bedragen in de andere geldeeenheid naar bedragen in guldens en omgekeerd. Die omrekening is van belang omdat over de winst die is berekend in de andere geldeeenheid vennootschapsbelasting moet worden betaald in guldens, en omdat in een aantal wettelijke bepalingen bedragen in guldens voorkomen.”

In de kamerstukken is dus opgenomen in welke gevallen een belastingplichtige zijn winst mag berekenen in een andere geldeenheid dan de gulden / euro. Hiervoor wordt verwezen naar de toetsing zoals deze wordt gehanteerd in het jaarrekeningenrecht. Hierin zijn regels opgenomen in welke gevallen het is toegestaan om de jaarrekening of geconsolideerde jaarrekening in een andere geldeenheid op te stellen.

Met andere woorden, op basis van de kamerstukken bij de totstandkoming van de RFV, mag er een andere geldeenheid worden gehanteerd indien aan dezelfde toets wordt voldaan zoals die is opgenomen in het jaarrekeningenrecht.

Vanuit deze gedachten is het volgende in de RFV opgenomen:

Op verzoek van de belastingplichtige wordt het belastbare bedrag berekend in een andere geldeenheid dan de euro indien de belastingplichtige de jaarrekening over het jaar dat aanvangt met het overgangstijdstip op de voet van artikel 362, zevende lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in die andere geldeenheid opstelt. Indien artikel 362, zevende lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek niet op de belastingplichtige van toepassing is, is de eerste volzin van overeenkomstige toepassing indien de belastingplichtige de jaarrekening opstelt in een andere geldeenheid en dit wordt gerechtvaardigd door de werkzaamheid van de belastingplichtige of de internationale vertakking van zijn groep.

Art. 2:362 lid 7 BW luidt als volgt:

*Indien de werkzaamheid van de rechtspersoon **of de internationale vertakking** van zijn groep dat rechtvaardigt, mag de jaarrekening of alleen de geconsolideerde jaarrekening worden **opgesteld in een vreemde geldeenheid**. De posten worden in de Nederlandse taal omschreven, tenzij de algemene vergadering tot het gebruik van een andere taal heeft besloten.*

In casu zal in de toekomst de geconsolideerde jaarrekening opgesteld worden in USD op basis van de internationale vertakking van de groep. Daarmee is de keus voor de USD als zijnde vreemde geldeenheid gerechtvaardigd. Dit wordt ook niet betwist door de inspecteur. Partijen zijn het erover eens dat dit de presentatievaluta is (zoals we dit begrip kennen in het jaarrekeningenrecht).

In het besluit van de Staatssecretaris van Financiën van 14 februari 2017, nr. 2017-1187 is de tekst van het BW letterlijk overgenomen.

*“2. De voorwaarde dat de werkzaamheid of internationale vertakking een functionele valuta rechtvaardigt
De RFV eist onder andere dat de belastingplichtige in het eerste jaar waarin de RFV wordt toegepast ook de commerciële jaarrekening opstelt in de functionele valuta **en** dit wordt gerechtvaardigd door de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep. De inspecteur zal deze rechtvaardiging slechts marginaal toetsen. Alleen als de rechtvaardiging evident afwezig is, zal hij het standpunt innemen dat niet wordt voldaan aan de eisen die de RFV stelt aan de commerciële jaarrekening.”*

Zoals de inspecteur terecht opmerkt suggereert de huidige tekst dat de inspecteur aan 2 separate elementen (marginaal) toetst:

- *wordt de commerciële jaarrekening in de gewenste vreemde valuta gepresenteerd?*
- *wordt dit gerechtvaardigd door de werkzaamheid of internationale vertakking van haar groep?*

Dit zou betekenen dat indien de functionele valuta uitgelegd moet worden conform het jaarrekeningenrecht, dit betekent dat er enkel een functionele valutabeschikking afgegeven mag worden als de functionele valuta gelijk is aan de presentatievaluta.

In de CPP2006/1094M versie van het beleidsbesluit die van toepassing was tot 20 mei 2011 was onmiskenbaar sprake van alleen de toetsing aan artikel 2: 362 lid 7 BW:

"1. De voorwaarde dat de werkzaamheid of internationale vertakking een functionele valuta rechtvaardigt (artikel 362, zevende lid, Boek 2 BW)

De RFV eist onder andere dat de belastingplichtige in het eerste jaar waarin de regeling functionele valuta wordt toegepast ook de commerciële jaarrekening opstelt in de functionele valuta op de voet van artikel 362, zevende lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: Boek 2 BW). Volgens deze wettelijke bepaling is de opstelling van de commerciële jaarrekening in een functionele valuta alleen toegestaan als de werkzaamheid van de rechtspersoon of de internationale vertakking van zijn groep dat rechtvaardigt. Bij toetsing aan deze wettelijke voorwaarden kan van het volgende worden uitgegaan.

a. De inspecteur zal slechts marginaal toetsen of de werkzaamheid van de rechtspersoon (of de internationale vertakking van zijn groep) de opstelling van de commerciële jaarrekening in de functionele valuta rechtvaardigt. Alleen als deze rechtvaardiging evident afwezig is zal hij het standpunt innemen dat geen sprake is van een op de voet van artikel 362, zevende lid, Boek 2 BW opgestelde jaarrekening."

De huidige tekst met zijn ogenschijnlijk dubbele eis is ontstaan bij besluitversie Nr. BLKB2011/392M.

Daar is deze tekstwijziging ook uitdrukkelijk benoemd als alleen redactioneel: "De overige wijzigingen ten opzichte van het vorige besluit zijn redactioneel"

Daarnaast is de functionele valuta regeling ingegeven ter voorkoming van administratieve lasten. Indien de commerciële valuta jaarrekeningenrechtelijk terecht/legitiem in de andere geldeenheid is opgesteld leidt fiscaal vasthouden aan de euro juist tot administratieve lasten.

Gezien ratio van de RFV en de tekst van de RFV is handhaving van 2 criteria zoals het geldende besluit suggereert, onhoudbaar. Alleen het van toepassing zijn van artikel 362 lid 7 boek 2 BW rechtvaardigt qua ratio de toepassing van de RFV.